

Spoštovani starši!

Nadloga, s katero se srečujemo tudi v šoli, so uši. Pojavljajo se v vseh socialnih okoljih. Dobi jih lahko prav vsak, ne glede na to, kako skrbi za higieno. Znano je, da se uši pojavijo tako na čistih kot umazanih laseh.

Ob pojavu uši morajo starši ukrepati skladno z zakonom. Zakon o nalezljivih boleznih v okviru ukrepov dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije v 27. členu določa, da je razuševanje ušivih oseb obvezno (Ur.l.RS, št.33/06, 27. člen), opustitev tega ukrepa pa je po 57. členu tega zakona sankcionirana kot prekršek z globo.

Starši imate ključno vlogo pri razuševanju in tega ne more nadomestiti ne šola, ne zdravstvena služba – smo jim pa lahko v pomoč. Zaposleni v šoli ne smemo pregledovati lasišča niti izvajati razuševanja.

Ponovno vse starše prosimo, da otrokom dnevno pregledujete lasišče in ravnate v skladu s priloženimi navodili Zavoda za zdravstveno varstvo.

V primeru, ko starši opazijo uši ali gnide pri svojem otroku, morajo to sporočiti razredniku, šolski svetovalni službi ali ravnateljici. Pri tem je pomembno, da starši povedo, kateri oddelek obiskuje otrok, ni pa potrebno povedati imena in priimka otroka.

Šolska svetovalna služba pripravi obvestilo za starše, s katerim šola starše obvesti o pojavu naglavnih uši in jim naloži, da takoj, ko je to mogoče, izvedejo razuševanje, v skladu z navodili za ravnanje ob pojavu naglavnih uši. Odkritje uši ali gnid na otrokovi glavi ne sme biti razlog, da se otroka pošlje domov, se mu prepove gibanje ali da se ga izolira iz okolja. Pomembno je, da nikoli javno ne izpostavimo otroka, ki ima uši.

PREPREČEVANJE IN ODPRAVLJANJE UŠI (povzeto po Navodilih za ravnanje ob pojavu naglavnih uši na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje www.nijz.si)

Redno pregledovanje lasišča. Zadnje čase ugotavljamo več ušivosti. Zato je smiselno, da lasišče pregledamo vsaj enkrat tedensko, posebno pri otrocih, ki obiskujejo vrtec ali šolo. V primerih, da ugotovimo uši pri družinskem članu ali pa dobimo obvestilo, da so se pojavile uši v kolektivu, lasišče pregledamo vsak dan.

Postopek :

1. Osebi najprej razložimo, zakaj to počnemo.
2. Lasišče pregledujemo pri dobri, najbolje pri dnevni svetlobi, pomagamo si lahko s povečevalno lečo.
3. Pregledamo celotno lasišče, posebno lasišče v zatilju in za ušesi.

4. Pregledamo celotno dolžino lasišča od periferije proti skalpu.

Lahko najdemo odrasle uši ali gnide. Odrasle uši so velike od 3 do 4 mm, kar je dolžina sezamovega semena. So svetle barve, ko se napijejo krvi pa se obarvajo rdečkasto. Najpogosteje jih najdemo na zatilju in za ušesi. Gnide Žive gnide so rjavkaste barve, velike kakšen milimeter in močno prilepljene na lase. Če jih stisnemo med dvema nohtoma, počijo, medtem ko mrtve, ki so motne bele barve, ne. Gnide, ki jih najdemo manj kot 0,6 mm od lasišča, so običajno žive in nakazujejo, da so na lasišču tudi uši, medtem ko so gnide, ki jih najdemo od 2 do 5 cm od lasišča običajno mrtve in pomenijo, da je oseba imela odrasle uši.

PREČESAVANJE LASIŠČA

Pri odkrivanju uši si pomagamo s prečesavanjem z gostim glavnikom. Vsekakor pa samo prečesavanje ni dovolj za učinkovito odstranjevanje uši. Prečesavanje moramo vedno kombinirati z uporabo sredstva za razuševanje.

Postopek :

1. Lase najprej razčешemo z navadnim glavnikom.
2. Za iskanje uši in gnid nato uporabimo gost glavnik (razmak med zobmi naj bo od 0,2 do 0,3 mm).
3. Prečesavamo lahko suhe lase, bolj priporočljivo pa je, da lase prej operemo z navadnim šamponom, ki ne obarva las (zaradi boljše ločljivosti).
4. Okrog vratu namestimo bel papir ali belo brisačo, na kateri bodo uši ali gnide bolj vidne.
5. S prečesavanjem začnemo za ušesi, nadaljujemo po posameznih pramenih las, od narastišča las po celi njihovi dolžini.
6. Za vsakim potegom skrbno pregledamo glavnik in ga obrišemo s papirnatim robčkom, ki ga nato zavržemo v prej pripravljeno vrečko.
7. Na vsakem posameznem pramenu las postopek ponovimo od 3- do 5-krat.
8. Po končanem postopku zavržemo vrečko s papirnatimi robčki, glavnik operemo in namočimo v vroči vodi (>60°C).
9. Po tem postopku prvo uš, če so uši prisotne, običajno odkrijemo po kakšni minuti.

RAZUŠEVANJE

Preparate za razuševanje vedno uporabljamo samo pri osebah, pri katerih najdemo uši ali žive gnide, nikoli pa ne v preventivne namene. Pomembno je, da razuševanje pri vseh, ki imajo uši (družinski člani, drugi tesni kontakti), začnemo sočasno. Pri uporabi sredstev za razuševanje vedno natančno upoštevamo navodila proizvajalca, da kože ne dražimo preveč. Sredstev za razuševanje nikoli ne nanašamo na sveže oprane lase, kajti ostanki šampona lahko razredčijo aktivno učinkovino v preparatu in s tem zmanjšajo njegovo učinkovitost. Med umivanjem las z navadnim šamponom in uporabo preparata za razuševanje naj mine vsaj dan ali dva.

Postopek:

Preparat za razuševanje vedno nanesemo na suho lasišče in ga skrbno razporedimo po vsem lasišču ter pustimo, da deluje vsaj 10 minut. Nato lasišče izperemo z vodo in obrišemo z brisačo. Lasišče nato najprej prečešemo z navadnim glavnikom, nato pa še z glavnikom z gostimi zobmi (razmak med zobmi naj bo od 0,2 do 0,3 mm), da odstranimo mrtve uši in gnide. Postopek razuševanja obvezno ponovimo čez 7 do 10 dni. Pred uporabo sredstev za razuševanje pri nosečnicah, osebah z občutljivo kožo ter otrocih, mlajših od šest mesecev, se moramo obvezno posvetovati z zdravnikom, ki bo svetoval najbolj učinkovit in varen način razuševanja. Obstajajo sredstva za razuševanje, ki vsebujejo insekticide, in druga, ki teh snovi nimajo. Številne študije poročajo o naraščanju odpornosti uši proti tistim sredstvom za razuševanje, ki vsebujejo pesticide, zato jih ne svetujemo.

POVZETEK NAVODIL

1. Starši imajo ključno vlogo pri preprečevanju ušivosti in odpravljanju uši pri otrocih.
2. Lasišče pregledamo vsaj enkrat tedensko, posebej pri otrocih, ki obiskujejo vrtec ali šolo. V primerih, da pri družinskem članu najdemo uši ali pa dobimo obvestilo, da so se uši pojavile v kolektivu, lasišče pregledamo vsak dan.
3. Starši, ki pri otroku najdejo uši ali žive gnide, so dolžni izvesti razuševanje natančno po opisanem postopku.
4. Sredstev za razuševanje ne uporabljamo preventivno.
5. Vsa sredstva vedno nanašamo na suho lasišče.
6. Ne glede na preparat postopek razuševanja obvezno ponovimo čez 7 do 10 dni.
7. Med enim in drugim postopkom razuševanja dnevno razčesavamo lasišče z gostim glavnikom.
8. Lasišča ne umijemo vsaj še dan ali dva po tem, ko smo izprali preparat za razuševanje.
9. Glavnike in krtače operemo v vroči vodi (več kot 60°C), prav tako perilo (oblačila, brisače, posteljnino), ki je bilo v stiku z lasmi.
10. Predmete, ki jih ne moremo oprati, vstavimo v plastično vrečko, ki jo tesno zatisnemo in pustimo za 10 do 14 dni na sobni temperaturi ali 24 ur v zmrzovalniku.
11. Otrokom odsvetujemo medsebojno menjavo kap, čelad, glavnikov ali krtač.
12. Ni zadosti dokazov, da rastlinski pripravki (eterična, naravna olja) učinkovito odstranjujejo uši.
13. Odkritje uši ali gnid na otrokovi glavi nikoli ne sme biti razlog, da bi otrok izostal iz šole ali vrtca.

Več informacij o izbiri sredstva za razuševanje dobite pri otrokovem izbranem zdravniku ali na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje (www.nijz.si).